

Verweggi- stan

DE IRAANSE DOUANIER STEMPELT ONZE CARNETS AF MET EEN VEELBETEKENEND “GOOD LUCK ON THE OTHER SIDE”, DAT BELOOFT. EN INDERDAAD, DE TURKMEENSE GRENSWACHTERS KUNNEN MOEITeloos MEEDOEN AAN HET WK ‘ADMINISTRATIEVE MARTELPRAKTIJEN’. DE BUREAUCRATIE IS HIER ECHT HEMELTERGEND TRAAAG. OM ONZE MOTORPAPIEREN OVER TE SCHRIJVEN ZIJN ER VIER AMBTENAREN NODIG; FORMULIEREN SCHUIVEN HEEN EN WEER OVER DE TAFEL ALS EEN INGEWIKKELD POKERSPEL WAARVAN WE DE REGELS NIET KENNEN. DAARNA MOET ER GELD OP TAFEL KOMEN: WEGENTAKS, INKOMTAKS, BENZINETAKS, DESINFECTATIE-TAKS, ADMINISTRATIEVE KOSTEN,...

Vier volle uren rennen we heen en weer van het ene bureau naar het andere, bij 45 graden en zonder dat er ergens ook maar één waterkraantje te vinden is. Als we bijna flauwvallen van de dorst probeert één van de douaniers een paar dollar baksjiesh van ons los te krijgen. Tevergeefs, want oververhit of niet, betalen doen we nooit. Na een laatste fikse discussie mogen we vertrekken. Ondertussen is de thermometer naar 48 graden omhoog gekropen, het lijkt wel alsof we met motor en al gevangen zitten in een gigantische haardroger op de heetste stand. Onze interesse in de Turkmeense archeologische kunstschaten evolueert omgekeerd evenredig met de temperatuur. We willen alleen maar zo snel mogelijk weg uit deze bakoven, de bergen in.

ONGEWILDE COULEUR LOCALE

Bukhara, Oezbekistan, kilometer 8.384. Al van in Mashhad kamp ik al enige tijd met een vage pijn aan mijn linker ribben, zonder er veel aandacht aan te besteden. Teveel gereden zeker? In Turkmenistan werd het wat slechter, maar daar wilden we echt niet naar de dokter want daar moet je ongetwijfeld driehonderd formulieren invullen die vervolgens allemaal gekopieerd en afgestempeld moeten worden. Eenmaal de grens over maakt mijn lijf duidelijk dat het welletjes is: ik geraak mijn bed niet meer uit. Fatima, de eigenares van ons hotel, neemt de zaak met moederlijke doortastendheid in handen. Ze trommelt haar dokter op, die wil echter geen risico nemen en escorteert ons stante pede naar het ziekenhuis. Even lijkt het alsof we toch nog fout zijn want iedereen loopt weliswaar in groene en witte schorten rond, maar wat doet die vreemde koksmuts

op hun hoofd? En ook de beloofde vertaler is nergens te bekennen. Dan maar zonder. Dokter nummer 1 laat me “A” zeggen en concludeert: “Met een aspirine zal het beter gaan.” Met lichte aandrang maken we hem duidelijk dat het over mijn ribben gaat. Aha, ribben. Dat is zijn bevoegdheid niet. Over naar dokter nummer 2. Hier duwen, daar duwen, hoofdschudden. “Specialist.” Kreun. Maar kijk, dokter nummer 3, een vrouw -waarmee ik geenszins iets seksistisch wil insinueren- komt binnen, steekt het licht aan, voelt even en zegt dan beslist: “Het is een ontsteking van de spieren tussen je ribben. Het komt door de hitte: als je afstapt begin je te zweten en dan koel je te snel af in de rijwind. Wie komt er hier nu ook met de motor heen.” Of iets in die aard want het gesprek verloopt in het Russisch, al is het duidelijk dat ze weinig medelijden heeft. Waarna er prompt een ver-

Daar ligt Afghanistan, het mythische land,
plots binnen handbereik.
De ijsblauwe bergrivier naast ons vormt de laatste fysieke grens.

Tra Henouille, Gena Schoutens

pleegster verschijnt die me met de bekende Oostblokse fijngevoeligheid (ahum) trakteert op een spuit. Toch hoor je mij niet klagen want een dikke week later is alles weer min of meer normaal. Voorkomen is beter dan genezen en dus ontvluchten we de hitte richting Kirgistan.

SHEPHARD`S SMELL

De pas naar het hooggebergtemeer van Song Kul is ronduit schitterend. Een smalle piste kronkelt langs de bergflank omhoog, door kleine riviertjes en met talloze haarspelden, steeds hoger. Even later nemen we onze eerste drieduizender, eenmaal over de top worden we beloond met een prachtig zicht over de *jailoos*, de zomerweiden waar de herders hun kuddes hoeden. Even wanen we ons in Mongolië: ook dit is een land van *joerts*, schapen, half-wilde paarden en oude tradities. We stoppen aan één van de tenten van *Shephard`s Life*, een lokale

organisatie die hier *homestays* aanbiedt. Maar we hebben onze dag slecht gekozen want de familie viert een verjaardag en heeft gasten. Blijven eten kunnen we wel en dus slaan we ons eigen tentje op naast zijn grote broer. Als we even later in het halfduister van de tent bij het licht van een olielamp onze *laghman*, een soort noedelsoep, proeven, is het er weer: de vreemde geur die we gisteren ook al roken en niet konden plaatsen. En plots weten we het, het is de geur van 'nomade', de onbeschrijflijke en alomtegenwoordige geur van de ranzige boter die overal in gemengd wordt. We raken het parfum de komende weken niet meer kwijt. Na twee dagen op de *jailoo* ruikt alles ernaar, ons haar, ons vel, onze kleren. *Shephard`s Smell*. Maar verder is dit een heerlijke plek. De volgende morgen dagen de twee zoontjes ons uit voor een race: onze twee Suzuki's tegen hun twee paarden. Maar de sloebbers hebben

hun terrein goed gekozen. Op de drassige, hobbelige weide ben je beter met paardenkracht op hoeven dan op rubberbanden. We moeten lossen. De kids vinden het hilarisch.

"PROBLEMA NJET"

Ergens in de Turkmeense woestijn ben ik mijn kettingkast verloren. Op zich is dat geen onmisbaar motoronderdeel, maar de kettingen moeten het volhouden tot thuis en dus besluiten we het toch te proberen oplossen. Sema, de Turkse motorrijdster die we in Bukhara ontmoetten (en die door Kamchatka in het uiterste oosten van Siberië gereden is, alstublieft), zei dat 'Valentin uit Karakol' alles kan repareren. Na enig zoeken vinden we niet Valentin, maar wel zijn dochter Julia thuis. En zij wil wel proberen één of andere replica te maken. Klein probleempje: het atelier ziet eruit alsof er net een bom is ontploft en niks werkt.

Even wanen we ons in Mongolië: ook dit is een land van *joerts*, schapen, half-wilde paarden en oude tradities.

De slijpschijf is kapot, de laspost zit onder de spinnenwebben en zelfs de bankschroef klettert in stukken op de grond als we ze proberen aanspannen. Maar waar een wil is, is een weg. Het eerste zinken exemplaar scheurt als het bijna af is. De tweede poging in ijzer is te zwaar en krijgen we niet gemonteerd. Maar dan komt Valentin thuis. Hij kijkt even, verdwijnt en komt dan aandraven met een stuk plastic dat we boven ons campingvuurtje verhitten en in vorm plooiën. Perfect. We zijn net de laatste schroef aan het vastzetten als we een reeks luide knallen horen, gevolgd door geschreeuw. Uit de motorkap van Valentins jeep slaan metershoge vlammen. Er ontstaat even paniek, iedereen rent aan en af met water

en dekens. Valentin gooit een emmer zand onder de motorkap. Rook, stof, gesis. Hij klapt de kap open waarna de motor zich in al zijn glorie laat zien: het lijkt wel alsof een kleuter er zandtaartjes in heeft gebakken. Valentin steekt zijn hand erin, vist er een gesmolten benzineleiding uit en glimlacht. "*Problema njet. One hour and she rides again.*"

THE WRONG WAY ROUND

Kilometer 11.084. Op weg naar Baetov. Wat begint als een brede grindpiste wordt na een paar kilometer steeds slechter, het landschap even snel spectaculairder. Naast ons doemt een gletsjer op en onder ons het brede dal van de rivier. Nog een uur later rijden we in die rivier

en bestaat de piste alleen nog uit losse keien. Bovendien moeten we om de haverklap kleine stroompjes oversteken en die worden dieper en dieper en... dieper... We hebben net onze waterdichte sokken aangetrokken als er twee Kamaz-trucks door de rivier komen denderen. De tweede chauffeur stopt en stapt uit. "Wat doen jullie hier in hemelsnaam? De volgende doorsteek is nog dieper, dat redden jullie nooit." Hij houdt zijn hand zo'n tien centimeter boven onze uitlaat om te tonen hoe diep. Hm. Slecht nieuws. Maar we moeten naar Baetov... "Baetov? Dat is niet langs hier. Jullie hebben de afslag gemist. Je moet aan het eerste dorp de rivierbedding oversteken, daar loopt de weg verder." Godver... Typisch Kirgistan om daar

Trui Hanouille, Gaea Schoeters

De wind giert door de straten
en op de motoren vormt zich langzaam een laagje ijs.
Aan de horizon lonkt een hoge bergketen
met besneeuwde toppen.

geen bordje te zetten. Moe en stram klimmen we weer op de motoren en draaien om. Na drie uur terugploeteren vinden we inderdaad de 'splitsing' waar onze trucker het over had. Als we van boven op de bergpas eindelijk Baetov zien liggen, worden we plots heel erg stil. Dit lijkt wel een groothandel in bergen. Gletsjers, puntige hoge toppen, zachte groene gloeiende hellingen, bruine stenige bergruggen, het is er allemaal. De avondzon maakt de schaduwen extra lang en alles baadt in gelig licht. Dit is gewoon... 360 graden "wow".

HET DORP AAN HET EINDE VAN DE WERELD

Kilometer 12.359. Iedereen die uit Tadjikistan in Osh arriveert, vertelt ons dat de weg naar Sary Tash een verschrikking is en dat we die rit nooit in één dag redden. Hoe dichterbij we Sary Tash naderen, hoe meer we ons aan het ergste verwachten want de weg begint prima. Maar we botsen niet op aardverschuivingen, wegversperringen of wat dan ook. De weg blijft prima van begin tot einde, waar had iedereen het toch over?! De avond begint net te vallen als we over de Taldyk Pas het dorp binnenrijden. De begraafplaats ligt tegen de bergwand in de avondzon, de yakstaarten die op hoge palen naast de graven staan dansen in de wind.

Samen met twee Tsjechische motorrijders gaan we op zoek naar benzine. Trui proeft ze voor want we hebben gehoord dat ze hier soms versneden wordt met olie of water. Beka, de jongen die meegelift is naar het benzinestation, biedt ons een slaapplek bij hem thuis aan. We waren van plan te kamperen, maar nemen het aanbod graag aan want de zon is ondergegaan en er giert een ijskoude, snijdende wind door het dorp. Beka moet lachen om ons gebibber. "Dit is niks. In de winter vriest het hier min 40 of harder. Maar de passen blijven open, het hele jaar door. Alles wordt vanuit Osh naar Tadjikistan aangevoerd." Ondertussen is de volle maan opgekomen. Over de witte huizen van het dorp hangt een spookachtig wit licht. De wind gaat nog altijd loeihard te keer en op de motoren vormt zich langzaam een laagje ijs. Aan de horizon lonkt een hoge bergketen met besneeuwde toppen. Daar ligt Tadjikistan, aanlokkelijk en een tikje beangstigend tegelijkertijd. Het ziet er ruw, ruig en ontoegankelijk uit. Zorgen voor morgen.

DE GRENS OP DE BERG.

De Kirgiezen zijn echt makkelijke jongens. Op nog geen tien minuten zijn we het land uit, schouderklopje inclusief. Aan het andere eind van een lange strook niemandsland, bovenop

de Kyzyl Art Pas, doemt de Tadjiekse grenspost op. Een witte ex-tankwagen naast een slagboom, bewaakt door twee jongens van een jaar of zestien. Twee verkleumde pubersoldaten hangen tegen de deurpost, achter de tafel zit Sean Connory in joggingbroek en legervest. Hij schrijft de paspoorten over en zucht. "Duitsers, Fransen, Zwitsers en nu ook Belgen." Hij werpt een blik op onze helmen. "En dan nog met een motor. Het wordt steeds gekker. Sommige toeristen komen hier zelfs met de fiets naartoe. Wat komen jullie hier toch in hemelsnaam zoeken?" We wijzen naar de bergen. Hij kijkt meewarig uit het venster. "De pot op met de bergen. Dit is een koud, leeg land waar geen fuck te beleven is." We vragen of hij Lilian gezien heeft. "Een vrouw alleen, ook op de motor, in de andere richting?" Hij knikt. "Zo'n drie dagen geleden. Knettergek. Maar wel dapper." Hij knalt een stempel in onze paspoorten. "Welcome to Tadjikistan. And good luck." Buiten is het intussen beginnen sneeuwen. We trekken onze jassen verder dicht en starten de motoren die een beetje hijgen van de hoogte. Daar gaan we dan, Tadjikistan in. Aan de andere kant van de pas, midden in een enorme, lege, grijze steenvlakte, ligt een ezel te sterven. Hij tilt zijn kop nog een keer op, trekt met één poot, zonder geluid. Verder

Trui Hanouille, Gaea Schoeters

Trui Hanouille, Gaea Schoeters

is er in geen kilometers een levende ziel te bekennen. De ezel crepeert in stilte, de bergen kijken roerloos toe, alleen de wolken bewegen. Als verwelkoming kan dat tellen. Karakul is een dorp zonder elektriciteit of stromend water. Dit is het hoogste stuk van de Pamir Highway, midden in de hooggebergte woestijn, op zo'n slordige vierduizend meter. Overdag is het licht zo fel dat het pijn doet aan je ogen als je te lang naar de witgekalkte huizen kijkt, 's nachts dompelt de maan het hele dorp in een onvervalste Twin Peaks sfeer. De vrouwen bedekken hun gezicht, op een smal spleetje na, om zich te beschermen tegen de bergwind en de hoogtezon. Het meer naast het dorp is driekwart van het jaar bevroren. Niet dat het veel uitmaakt want er leeft toch niks in. Het hele dorp maakt een uitgestorven indruk, er rijden hooguit drie jeeps per dag voorbij en zelfs nu, in de zomermaanden, lopen er nauwelijks mensen op straat. We proberen te begrijpen waarom hier in hemelsnaam vrijwillig mensen leven. Sadat, onze gastvrouw, haalt haar schouders op. "We wonen hier nu eenmaal. Maar je hebt gelijk, in de winter is het moeilijk. Eigenlijk blijven we negen maanden per jaar binnen. Maar nu is het zomer. Dit zijn de goeie maanden." Ze lacht haar gouden tanden bloot en zwiert nog een brood in de oven.

OP WEG NAAR DE WAGHAN

Hadden we geen "date" met een Nederlandse motorrijder in Langhar, een dorpje op de Afghaanse grens, we maakten waarschijnlijk meteen rechtsomkeer bij Alichur. Want we zijn nog geen honderd meter de afslag ingedraaid of we slepen de motoren al door mul zand en het ziet er niet naar uit dat de piste meteen beter zal worden. Dit is het zwaardere werk en bovendien hebben we nog maximum vier uur voor het donker wordt. Dat wil zeggen dat onze snelheid boven de 25 kilometer per uur moet blijven als we Langhar willen halen. De kilometerteller blijft hangen rond de 30 dus we besluiten het er toch op te wagen. De motoren sputteren verder door het mulle zand. De bergen links van ons zijn nog ruiger, nog hoger dan die op het plateau waar wij rijden. Daar ligt Afghanistan, het mythische land, plots binnen handbereik. De ijsblauwe bergrivier naast ons vormt de laatste fysieke grens. Soms is ze nauwelijks vijftien meter breed. Na een indrukwekkende laatste rij kloven die eindeloos de diepte in tuimelen rijden we over een piste die steeds meer op een ezelspad lijkt Langhar binnen. De verandering is enorm. Uit het niets doemt een groene vallei op, vruchtbaar en vol leven, die fel afsteekt tegen het bruinigrijze steenpuin van de bergflanken. De weg naar beneden is

Trui Hanouille, Gaea Schoeters

Trui Hanouille, Gaea Schoeters

omzoomd met bomen, de rivier stroomt door de tuinen. En aan het enige guesthouse dat er is staat de BMW van Carl.

KGB-VALLEY

Het bevalt ons prima met z'n drieën en dus besluiten we nog een paar dagen flink te gaan off-roaden. De zijvallei aan Roshkala is het ideale terrein om -om het met Carl's woorden te zeggen- "even stevig te gaan stoeien". En ja hoor, na het laatste dorp begint het betere werk. Een stevige steenpiste slingert omhoog. Net voor de bergen echt kaal worden stoppen we voor een laatste thee op een weilandje naast de rivier. Nog geen twee minuten later stopt er een jeep. Een man in maatpak komt op ons af. We weten het meteen: problemen. En ja hoor: "Dokumenti". Hij bladert door Carl's papieren. "Ok." Dan wijst hij naar de onze: "Problem." Kreun. Blijkt dat op onze permit een provincie ontbreekt, met name die waar we zijn. Terwijl je hier sowieso doorheen moet, welke route je ook neemt. Ik ontplof bijna. Je betaalt je visum, de permit en de registratie om in orde te zijn met alle regels hier, zij maken er en potje van en dan is het altijd weer "problem". Grrrrrrr. Maar kwaad worden op een KGB-agent is meestal contraproductief dus ik ga voor de bambi-blik en knipper met mijn wimpers.

Trui Hanoulle, Gaea Schoeters

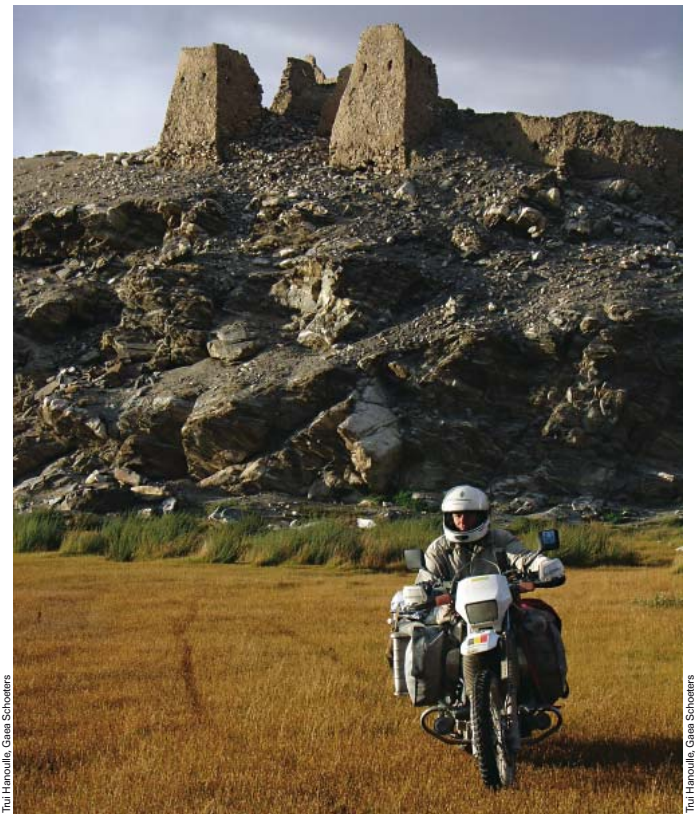
"Please? We zijn samen op weg, je kan ons toch niet met twee terugsturen?" Trui vult aan: "En wat kunnen twee meisjes nu misdoen?" En dan komt Carl met het doorslaggevende argument: "Ik ben toch in orde? Op mijn verantwoordelijkheid?" De KGB'er kijkt op uit het boek waarin hij pompeus onze namen noteert. "Ok. Maar geen grappen en op één dag er doorheen." Blinkend van belangrijkheid vertrekt hij met zijn twee kompanen. Als we hem een paar kilometer verder inhalen, wuift hij vrolijk. "Goeie reis, goeie reis!" Als we genoeg voorsprong opgebouwd hebben, gaan we op zoek naar een kampplek. Want KGB of niet, 's nachts rijden is hier echt geen optie. Net onder de ruïne van een oud fort vinden we een prachtig grasveld. We zoeken nog even naar een doorsteek van de rivier want aan de overkant liggen warmwaterbronnen en een bad zou welkom zijn, maar deze rivier is echt een maatje te groot. De volgende ochtend stopt Carl voor een foto van een herder en zijn

kudde. De man komt naar hem toe en schudt hem vriendelijk de hand. Maar dan zet hij plots Carls motor af en zegt: "Documenti!" Carl is stomverbaasd. "En wie ben jij dan?" De man blokkeert hem nu de weg en zwaait vervaarlijk met zijn stok. "Documenti!! Strafl!" Carl reageert snel, voor de herder iets kan doen start hij de motor en rijdt weg. De herder probeert hem nog tegen te houden bij zijn spiegel maar moet loslaten. Maar wij staan er ook nog. Hij grijpt naar mijn sleutels, maar is net te traag; ook wij geven gas. Een paar kilometer verderop blijven we staan. Carl klapt zijn helm open en zegt wat we alle drie denken: "Gekker moet het echt niet worden". De piste wordt steeds moeilijker en we krijgen een paar zware rivierdoorkruisingen te verwerken. Dit krijgen we nooit op één dag gereden; bovendien zijn we ondertussen alle drie al een paar keer tegen de grond gegaan en de vermoeidheid begint te wegen. We besluiten dan maar te kamperen

aan Turuntai Kul, een meer op 4.200 meter. Als we de zippiste indraaien, rijden we plots op de maan. Een eindeloze steenvlakte strekt zich voor ons uit; in de verte lonkt het diepblauwe meer. Dit is magisch. Plots zien we uit de verte een zwart stipje op ons afkomen en gegrepen door herder-paranoia rijden we door, in nog een 'controle' hebben we echt geen zin. Het puntje volgt ons. Een tien kilometer verderop vinden we een mooie slaapplek, maar daar verschijnt het puntje weer aan de horizon. Als dat een 'agent' is, is die razend tegen de tijd dat hij hier aankomt. Om beurten houden we hem met de verrekijker in de gaten. Is het weer zo'n mafketel of gewoon een herder op weg naar zijn kudde? Pas na een uur zijn we er gerust in en durven we de tent op te slaan. 's Nachts vriest het de stenen uit de grond en Carl moet 's ochtends een wak in het meer slaan om water te halen. Samen met de marmotten blijven we een uur of twee opwarmen in de zon. En dan begin-

Trui Hanoulle, Gaea Schoeters

Trui Hanoulle, Gaea Schoeters

Trui Hanoulle, Gaea Schoeters

Trui Hanoulle, Gaea Schoeters

We doen er uiteindelijk bijna anderhalf uur over om de overkant te halen. Maar als we uiteindelijk de vallei uitrijden zijn we zo uitgelaten als een stel pubers: "We did it!"

nen we aan de laatste twintig kilometer naar de hoofdweg. Het lijkt vlakbij, maar dat is buiten de rivier gerekend. De volgende doorsteek overtreft echt alles, de weg is er gewoon niet meer. Aan de overkant van de rivier ligt een veld van enorme rotsblokken. Trui probeert nog even een nieuwe weg aan te leggen tot uiteindelijk nog slechts één mogelijke oplossing rest: rijden. En als je dat niet ziet zitten, hele natte voeten krijgen. Carl kiest voor de eerste optie. Zijn zware BMW stuitert alle kanten op, maar hij haalt rijdend de overkant en het einde van het stenenveld waar hij zijn motor subtiel in het decor parkeert. We doen er uiteindelijk bijna anderhalf uur over om onze beesten aan de overkant te krijgen. Maar als we uiteindelijk

de vallei uitrijden zijn we zo uitgelaten als een stel pubers: "We did it!"

SPOOR VAN Vernieling

Op naar Dushanbe. Hoe dichters we bij de hoofdstad komen, hoe meer sporen van de oorlog we tegenkomen. Tadjikistan kreeg het economisch zwaar te verduren na het uiteenvallen van de Sovjetunie. Badakstan, de armste provincie, zag weinig heil in de verarmde nieuwe staat. De provincie koos de kant van de islamistische rebellen en wat volgde was een bloedige burgeroorlog die in het hele land duidelijk zijn sporen naliet. Bovenop de Sagirdasht Pas treffen we een team ontminers aan het werk. We raken aan de praat en de jongens nodigen ons

uit voor de lunch. Andrei, de enige Rus in het gezelschap, komt erbij zitten want de Ramadan is begonnen en de rest van de jongens vast. Hij wijst naar de heuvels. "Dit is echt gatenkaas. We werken hier met 35 man aan een stuk van zo'n 25 vierkante kilometer. Op één dag vind je één tot vijf mijnen, maar soms ook helemaal niks... Alert blijven is de boodschap. Als je wel iets vindt en je hoort dat 'tuut-tuut-tuut', dat is pure adrenaline." Hij wijst naar de motoren. "Adrenaline, dat kennen jullie ook hé?"

RIDEN IN EEN POSTKAART

Kilometer 14.324. Terug in Oezbekistan. Zoals een cowboy af en toe met zijn paard naar de hoefsmid moet, vragen ook de motoren wat

Dit is het Centraal Azië van de fotoboeken, recht uit 1001 nacht

onderhoud. We beginnen de dag met een olie-wissel. De mecanicien heeft het nog nooit 'met een motor gedaan', maar we willen het hem met plezier leren. En ook onze nieuwe banden zijn aangekomen. Dit wordt genieten! Niet dat we dat profiel meteen nodig hebben want de Oezbeekse wegen zijn een waar genot om op te rijden en zelfs de signalisatie is goed. Gelukkig want je hebt hier echt andere dingen om naar te kijken. We tuimelen van de ene verbazing in de andere. Dit is het Centraal Azië van de fotoboeken, recht uit 1001 nacht. Azuurblauwe koepels, moskeeën en minaretten, waterreservoirs en stadswallen, zandkleurige Oosterse gebouwen. Niet één, maar tientallen. Dit zijn

de steden van de oude Zijderoutes: Bukhara, Samarkand en Khiva. De ene naam klinkt al magischer dan de andere en ook in schoonheid steken ze elkaar naar de kroon. En dit is, na twee maanden basic kamperen en mager eten, ook gewoon vakantie. Alles is hier makkelijk, het eten is lekker, de bedden zijn zacht en de sfeer is merkwaardig Europees.

DANTES INFERNO

Kilometer 16.629. Carl heeft een toeristen-visum voor Turkmenistan, en wij profiteren even mee van zijn gids. De jeep rijdt voor tot het checkpoint, maar dan mogen wij voorop. "De weg is slecht, jullie kunnen sneller rijden

dan de auto." De weg is inderdaad een ramp al hebben we van de *potholes* relatief weinig last omdat de vering van onze motor de zwaarste klappen opvangt. Plots zit er een gat in de weg dat je met goed fatsoen zelfs geen pothole meer kan noemen. Dit is een greppel, een loopgraaf, een wegverzakking. Mijn achterwiel gaat een halve meter de lucht in en ik zie het naast me opduiken. Even raak ik helemaal geen grond meer, dan klap mijn voorwiel weer neer. Ik word bijna over het stuur geslingerd, het is een wonder dat ik de motor kan rechthouden. Ik kijk achterom en zie Trui dezelfde duik maken. "We moeten trager rijden, hier komen brokken van." Trui wijst op haar helm: "Ik hoor je niet,

BRUSSEL

Trui Hanouille, Gaea Schoeters

ik heb mijn oordoppen in." Ik dobber de bocht om en zie Carl die op ons staat te wachten. Pas als ik naast hem stop zie ik waarom hij ons opwacht: de put heeft zijn carter lekgeslagen en alle olie loopt er uit. Trui stopt ook en klappt haar helm open. "Wat zei je? Shit!!"

Twee uur later. We hebben het blok gefikst met kneedmetaal en alle langsrijdende auto's doen stoppen om nieuwe olie bij elkaar te sprokkelen. Bovendien hebben we alle drie schade gereden, in die ene stomme put. Eén van Trui's vorkpoten lekt olie en mijn kofferrek is gescheurd. De zon is bijna onder en Darvaza ligt nog tweehonderd kilometer van ons af. Carl is behoorlijk ziek en heeft het eigenlijk gehad voor vandaag, maar de gids denkt er

niet aan om hier te kamperen. Het is duidelijk dat hij in een vorig leven tankcommandant was: "Let's go, we have to move. Go, go." Uren later arriveren we halfbevoren en doodop in Darvaza. Wat ooit een nomadendorp was, is nu een soort Centerparks-van-drie-yurts-en-een-neppalmboom. Het dorp zelf is platgewalst want President Nijazov vond het niet passen in het moderne Turkmeense imago. Eigenlijk willen we alleen maar liggen en slapen, gaskrater of niet. Met de moed der wanhoop hijsen we ons toch in de jeep, zelf door zand rijden in het donker vinden we er echt over. Twee minuten later zitten we te joelen als uitgelaten kinderen. De jeep glijdt over het duinzand, de woestijn is prachtig en aan de horizon lonkt een rode

gloed. Dit vreemde fenomeen is het gevolg van een ongeluk bij de gasboringen in de jaren vijftig. Het boorcentrum stond op een gasbel, de grond begaf het en het hele zaakje stortte in. Sinds dan is het gas blijven branden. De krater zelf is onbeschrijfelijk mooi. Als motten worden we aangetrokken door het rode schijnsel. Als de wind draait schroeit de hete lucht onze wenkbrauwen. Het vuur raast en buldert, de hele woestijn baadt in een rozig schijnsel. En plots is alles weer glashelder en poepsimpel: hier doen we het voor. Al de rest is bijzaak.

Wordt vervolgd...

TEKST EN FOTO'S: Trui Hanouille en Gaea Schoeters